

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Flatanger kommune

Arkivsak: 23/130
Møtedato/tid: 07.03.2023 kl. 09:00
Møtested: Miljøbygget - kst.salen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
07/23	Besøk på enhet - næring, miljø og teknisk
08/23	Prosjektplan forvaltningsrevisjon - Fritidsbebyggelse og kommunale tjenester
09/23	Referatsaker mars 23
10/23	Godkjenning av protokoll

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Einar Sandlund på telefon 938 97 555, eller e-post: einar.sandlund@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer, 26.02.2023

Kari Leknes (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Einar Sandlund/s/
Seniorrådgiver
Konsek Trøndelag IKS

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, rådmann og Revisjon Midt-Norge SA

Besøk på enhet - næring, miljø og teknisk

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Flatanger kommune

Møtedato

07.03.2023

Saknr

07/23

Saksbehandler Einar Sandlund**Arkivkode** FE-033**Arkivsaknr** 20/93 - 54**Forslag til vedtak**

Besøket tas til orientering

Saksopplysninger

Kontrollutvalget vedtok i sitt møte 12.01.23 at de ønsket å besøke enhet for miljø, næring og teknisk.

Besøket gjennomføres forbindelse med KU sitt møte 07.03.23. Hensikten med besøket er at kontrollutvalget ønsker å bli bedre kjent med status, ressurser, mål og utfordringer som enheten står ovenfor.

Kontrollutvalget har innbudt teknisk sjef, fagledere, tillitsvalgte og verneombud til besøket. Kontrollutvalget ønsker at de inviterte sier noe om mål, ressurser, utfordringer m.v, samt svare på spørsmål fra utvalget.

Vurdering:

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta besøket til orientering. Hvis kontrollutvalget selv finner det nødvendig, kan rådmannen, eller de han bemyndiger, innkalles til neste møte for å gi ytterligere informasjon.

Prosjektplan forvaltningsrevisjon - Fritidsbebyggelse og kommunale tjenester

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Flatanger kommune	07.03.2023	08/23
Saksbehandler	Einar Sandlund	
Arkivkode	FE-217, TI-&58	
Arkivsaknr	22/240 - 8	

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget godkjenner prosjektplan datert 06.02.23 med slike endringer
-
-.
2. Rapporten forventes levert 15.10.23 og innenfor den angitte ressursbruk på 275 timer.
3. Kontrollutvalget bes å bli orientert underveis for å kunne ta stilling til evt. behov for endringer i prosjektplanen m.v.

Vedlegg

Prosjektplan

Saksopplysninger

Kommunelovens § 23-3 sier at det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon i kommunen. Kommunestyret behandlet den 15.12.20 plan forvaltningsrevisjon 2020-2024.

Kontrollutvalget gjorde så slikt vedtak i sak 23/22 den 24.11.22:

- 1) *Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon på "fritidsbebyggelse, -beboere og kommunale tjenester"*
- 2) *Kontrollutvalget gir innspill på følgende problemstillinger:*
 - *Har kommunen oversikt over fritidsbeboere og deres behov for kommunale tjenester?*
 - *Er kommunens tjenester dimensjonert for antall fritidsbeboere, ressurser, spesielt helse- og omsorg, og tekniske tjenester*
 - *Greier kommunen å følge opp bygningskontroll m.v., lovkrav, vedr. fritidsbebyggelse?*
 - *Kommunal vannforsyning, kapasitet til fritidsboliger?*
 - *Kommunens inntekter vedr. fritidseiendommer*
 - *Med fritidsbeboere menes også de som oppholder seg i kommunen på camping, apartemens, utleiehytter, turister m.v.*
 - *Brann og redning, risiko og kostnader m.v. vedr. fritidsbeboere*
 - *Frivillighetens bidrag vedr. Fritidsbeboere*
- 3) *Revisjonen bes utarbeide prosjektplan til kontrollutvalgets møte i mars 2023.*

Revisor har utarbeidet prosjektplan datert 06.02.23, jfr. vedlegg. Planen angir følgende problemstillinger:

1. *Ivaretar kommunens planverk behovene for tjenester og beredskap knyttet til fritidsbebyggelse og fritidsbeboere?*
2. *Er de kommunale tjenestene dimensjonert for fritidsbebyggelsen og fritidsbeboerne?*
3. *Blir adgangen til å kreve eiendomsskatt og betaling for tjenestene utnyttet innenfor rammen av regelverket?*

Aktuelle revisjonskriterier vil være kommune-, eiendomsskatte-, plan og bygningsloven, relevante særlover, forskrifter om hhv. selvkost og beredskapsplikt og planleggingsveileder fritidsbebyggelse, jfr. prosjektplanens kap. 3.3.

Revisor vil ikke undersøke virkningene for lokalsamfunnet som helhet, men avgrense seg til kommunens organisasjon. De kommunale tjenestene som vil bli undersøkt vil bli avgrenset til de mest sentrale kommunale oppgavene som fritidsbeboerne nyter godt av.

Prosjektet er tenkt gjennomført via intervjuer og dokumentgjennomgang, jfr. prosjektplanens kap. 3.4. Gjennomføringen er planlagt gjennomført innen 15.10.23 med en ressursbruk på inntil 275 timer.

Vurdering

Den fremlagte prosjektplan ansees for å være i tråd med kontrollutvalgets bestilling i sak 23/22. Den foreslåtte tidsressurs og leveringstidspunkt betraktes som relevant. Ved evt. behov for endringer i prosjektplanen underveis i prosjektet må kontrollutvalget kunne ta stilling til disse.

Prosjektplanens problemstilling og beskrivelser av denne omfatter i hovedsak det som kontrollutvalget var opptatt av i bestillingsmøtet. Sekretariatet viser til beskrivelsen av hvordan problemstillingene skal undersøkes, samt avgrensning og er av den oppfatning kontrollutvalgets bestilling ivaretas.

En anbefaler kontrollutvalget å godkjenne den fremlagte prosjektplan datert 06.02.23, evt med. endringer utvalget selv måtte vedta og med levering innen 15.10.23 og ressursbruk på 275 timer.

Prosjektplan

Fritidsbeboere og kommunale tjenester

Flatanger kommune

1 SAMMENDRAG AV PROSJEKTPLAN

Problemstilling	<ol style="list-style-type: none">1. Ivaretar kommunens planverk behovene for tjenester og beredskap knyttet til fritidsbebyggelse og fritidsbeboere?2. Er de kommunale tjenestene dimensjonert for fritidsbebyggelsen og fritidsbeboerne?3. Blii adgangen til å kreve eiendomsskatt og betaling for tjenestene utnyttet innenfor rammen av regelverket?
Kilder til kriterier	<ul style="list-style-type: none">• Kommuneloven• Plan- og bygningsloven• Forskrift om kommunal beredskapsplikt• Departementets veileder om planlegging av fritidsbebyggelse• Særlover for kommunale tjenester• Eiendomsskatteloven• Selvkostforskriften
Metode	<ul style="list-style-type: none">• Dokumentgjennomgang• Intervju
Tidsplan	<ul style="list-style-type: none">• 275 timer• Planlagt oppstart: 15.05.2023• Levering til sekretær innen 15.10.2023
Oppdragsansvarlig revisor	Forvaltningsrevisor Leidulf Skarbø, leidulf.skarbo@revisjonmidtnorge.no
Kontaktperson	Kommunedirektøren i Flatanger kommune eller den han gir oppgaven til

2 MANDAT

I dette kapitlet vil bestillingen bli utdypet og bakgrunnsinformasjon for prosjektet gjennomgått.

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Flatanger kommune bestilte i sak 23/22 i møtet den 24. november 2022 en forvaltningsrevisjon om temaet «fritidsbebyggelse, -beboere og kommunale tjenester». Bestillingen var forankret i kommunens plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020-2024. Det ble bedt om en prosjektplan til kontrollutvalgets møte i mars 2023.

I saksutredningen til kontrollutvalgets bestilling ble det lagt vekt på at kommunen har mange fritidseiendommer sammenlignet med antall fastboende, og at fritidsinnbyggerne vil ha behov for ulike kommunale tjenester. Kommunens evne til å yte disse tjenestene kan bli satt under press, men samtidig ble det pekt på at fritidsinnbyggerne kan være en ressurs for kommunen, og at hytteeierne betaler eiendomsskatt.

Under kontrollutvalgets behandling kom følgende innspill til problemstillinger:

- Har kommunen oversikt over fritidsbeboere og deres behov for kommunale tjenester?
- Er kommunens tjenester dimensjonert for antall fritidsbeboere, ressurser, spesielt helse og omsorg, og tekniske tjenester?
- Greier kommunen å følge opp bygningskontroll, m.v., lovkrav vedrørende fritidsbebyggelse?
- Kommunal vannforsyning, kapasitet til fritidsboliger
- Kommunens inntekter vedrørende fritidseiendommer
- Med fritidsbeboere menes også de som oppholder seg i kommunen på camping, apartments, utleiehytter, turister m.v.
- Brann og redning, risiko og kostnader m.v. vedrørende fritidsbeboere
- Frivillighetens bidrag vedrørende fritidsbeboere

2.2 Bakgrunn

Flatanger kommune har mange fritidsbygg i forhold til innbyggertallet. Ifølge Statistisk Sentralbyrå¹ har Flatanger 724 fritidsboliger. Sammenlignet med innbyggertallet er dette det femte høyeste nivået i Trøndelag fylke, og på nivå med Røros.

Tabell 1. Kommuner i Trøndelag med høyest andel fritidsboliger i forhold til innbyggertall

	Fritidsboliger	Innbyggere	Fritidsboliger per innbygger
Tydal	1 605	750	2,14
Røyrvik	430	441	0,98
Rennebu	2 174	2 443	0,89
Lierne	1 133	1 309	0,87
Flatanger	724	1 101	0,66
Røros	3 661	5 572	0,66

Kilde: SSB. Data per 1. januar 2022.

De 724 fritidsboligene består av 521 hytter og 203 helårsboliger og våningshus som blir benyttet som fritidsbolig². Fritidsboligene i Flatanger består i større grad enn hos andre kommuner av bygninger som har blitt omdisponert fra helårsboliger. Flatanger har det høyeste nivået i Trøndelag sammenlignet med innbyggertallet for denne undergruppen av fritidsboliger.

Antall fritidseiendommer gir ingen fullgod indikasjon på antall personer som oppholder seg i kommunen. For i tillegg kommer besøkende som bor i ulike utleieenheter, på campingplasser og ved gjestebrygger. Selv om vi ikke har sammenlignende data om omfanget, kan det være grunn til å tro at Flatanger også har høyt nivå for denne gruppen.

For de fleste kommunale oppgavene er det sammenfall mellom hvor innbyggerne er folkeregistrert og hvor de får tjenestene. Men det finnes vesentlige unntak. Ifølge helse- og omsorgstjenesteloven skal kommunen sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige tjenester. Dette gjelder ikke bare akutte helsetjenester gjennom legevakten, men også hjemmesykepleie. I tillegg vil fritidseiendommer legge beslag på tjenester innen plan- og byggesaksbehandling, renovasjon, vann- og avløpstjenester og brannforebygging. Trafikk fra fritidsbeboere og besøkende bidrar til økt vedlikeholdsbehov for kommunale veier, bruer og kaianlegg. Kommunene opplever gjerne økt forventningspress på tilrettelegging av kultur- og fritidsformål.

¹ Tabell 03174. Eksisterende bygningsmasse. Fritidsbygg etter bygningsmasse.

² SSB: Tabell 11200

Det kommunale beredskapsansvaret er ikke bare knyttet til faste innbyggere, men alle som oppholder seg i kommunen. Tilreisende søker gjerne opplevelser som kan være risikopregede, slik som havfiske, klatring og sjøsport. Stor trafikk på dårlige veier kan også være en risikofaktor.

Antall fritidsbeboere og besøkende er ikke jevnt fordelt over året. Dette skaper utfordringer for dimensjoneringen av de kommunale tjenestene. Å bygge kapasitet som er dimensjonert for toppbelastningen i sommerhalvåret vil skape store praktiske og økonomiske utfordringer.

I det kommunale inntektssystemet blir det ikke tatt hensyn til hvor mange som oppholder seg i kommunen. Innbyggertilskuddet, inntektsutjevningen og utgiftsutjevningen mellom kommunene bygger bare på antall faste innbyggere. Både turistkommuner og studentkommuner har tatt til orde for at dette ikke fanger opp det faktiske utgiftsbehovet. Så langt har det ikke vært vilje til å endre systemet. I mai 2020 ble det nedsatt et utvalg for å foreta en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet. Utvalget la vekt på at det bare er ufrivillige kostnader kommunene skal kompenseres for, og i sin anbefaling³ fra august 2022 heter det:

«Kommunene legger i stor grad selv til rette for å ta imot gjensteinnbyggere i sin kommune. Særlig vil utvalget peke på at et høyt antall fritidsboliger i kommunen er noe kommunen selv påvirker, siden det er opp til den enkelte kommune å avgjøre om det skal legges til rette for utbygging av hytteområder i kommunen. Etter utvalgets vurdering er det ikke rimelig å legge til grunn at en høyt antall fritidsboliger, og dermed også økt etterspørsel etter kommunale tjenester fra fritidsinnbyggere, er en ufrivillig kostnadsulempe for kommunen.»

I sin begrunnelse pekte utvalget også på at kommunene har adgang til å ta betaling for fritidseiendommer etter selvkostreglene, og at eiendomsskatt er en mulig måte å øke inntektene på.

Regjeringen vurderer nå ulike former for besøksbidrag for reiselivsdestinasjoner, - også kalt turistskatt. Det er bebudet at de vil sette i gang pilotprosjekter i år, og at det vil bli fremmet forslag om innretning i statsbudsjettet for 2024⁴. Det gjenstår å se om dette vil få noen betydning for finansieringen av de kommunale tjenestene som besøkende nyter godt av.

³ NOU 2022: 10, s. 236

⁴ Regjeringen.no: Pressemelding av 19.01.2023

3 PROSJEKTDESIGN

I dette kapitlet vil revisor avgrense prosjektet og gå nærmere inn på problemstillingene som skal besvares. Kilder for revisjonskriterier vil bli gjennomgått, og metode for innsamling av data vil bli beskrevet.

3.1 Avgrensing

Temaet for denne forvaltningsrevisjonen er Flatangers rolle som gjestekommune for fritidsbeboere og besøkende. Formålet er å finne ut om kommunens planverk tar høyde for at kommunen har et stort innslag av fritidsbeboere, om kapasiteten for tjenestene er dimensjonert for dette, og hvor vidt kommunen tar seg betalt for tjenestene.

Fritidsbebyggelsen har effekter for hele lokalsamfunnet, og ikke bare den kommunale organisasjonen. Revisjonen vil ikke undersøke virkningene for lokalsamfunnet som helhet, men avgrense seg til Flatanger kommune som organisasjon. De kommunale tjenestene som vil bli undersøkt vil bli avgrenset til de mest sentrale kommunale oppgavene som fritidsbeboerne nyter godt av.

3.2 Problemstillinger

1. Ivaretar kommunens planverk behovene for tjenester og beredskap knyttet til fritidsbebyggelse og fritidsbeboere?
2. Er de kommunale tjenestene dimensjonert for fritidsbebyggelsen og fritidsbeboerne?
3. Blir adgangen til å kreve eiendomsskatt og betaling for tjenestene utnyttet innenfor rammen av regelverket?

Under den første problemstillingen vil det bli undersøkt om kommunen har den nødvendige oversikten over eksisterende og fremtidig behov for tjenester til fritidsbeboere, og om dette blir reflektert i ressursplanleggingen. Vi vil også undersøke om risikoforholdene har blitt hensyntatt i kommunens overordnede beredskapsarbeid.

Under den andre problemstillingen vil revisjonen se nærmere på dimensjoneringen av legevakt, hjemmesykepleie og tekniske tjenester, herunder VAR-sektoren, plan- og byggesaksarbeidet, brannvesen og veivedlikehold. Vi vil mellom annet undersøke om plan- og byggesaksenheten har kapasitet til å følge opp de lovpålagte oppgavene knyttet til fritidsbebyggelse, og hvordan den kommunale vannforsyningen er dimensjonert.

Under den tredje problemstillingen vil revisjonen først undersøke hvorvidt kommunen utnytter potensialet for kostnadsdekning gjennom egenbetaling og eiendomsskatt. Dette vil bli gjort

rent beskrivende uten bruk av revisjonskriterier, ettersom beslutningen er overlatt til det lokalpolitiske skjønnnet. Deretter vil revisjonen undersøke om kommunens inntektsordninger er utformet i tråd med regelverket. Denne delen vil bli knyttet opp til revisjonskriterier.

3.3 Kilder til kriterier

Ifølge kommunelovens § 14-1 skal kommunen utarbeide samordnede og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets utvikling. Etter plan- og bygningslovens §§ 11-2 skal kommuneplanen ha en langsiktig samfunnsdel som gir et grunnlag for planer og virksomhet, og oppfølgingen skal vises i en fireårig handlingsdel. Den kommunale beredskapsplikten er hjemlet i sivilbeskyttelseslovens § 14 og en egen forskrift. Disse lovbestemmelsen vil bli brukt som utgangspunkt for revisjonskriterier for om kommunens planverk ivaretar hensynene til fritidsbebyggelse og fritidsbeboere.

Kommunal- og distriktsdepartementet har utarbeidet en veileder om kommunal planlegging av fritidsbebyggelse⁵, hvor det gis råd og føringer for hvordan kommunen bør ivareta oppgaven sin. Veileder vil bli brukt som kilde for mer konkrete kriterier for hvordan kravene i plan- og bygningsloven bør ivaretas.

Revisjonskriterier knyttet til dimensjonering av tjeneste vil bli utledet fra bestemmelser i de særlovene og forskriftene som regulerer den enkelte tjeneste, mens kriterier knyttet til inntekter vil bli utledet fra selvkostforskriften og eiendomsskatteloven.

3.4 Metoder for innsamling av data

Revisjonen vil basere faktafremstillingen på dokumentgjennomgang og intervjuer. Revisjonen vil etterspørre dokumenter som er relevante for kommunens kunnskapsgrunnlag, herunder om det er gjennomført «hytteundersøkelser» eller andre analyser som forteller om fritidsinnbyggernes behov for kommunale tjenester. I tillegg vil vi undersøke omtale og strategier i kommuneplanen, og om behovene er fulgt opp med tiltak i handlingsplaner, økonomiplaner og årsbudsjett. Vi vil også undersøke kommunens overordnede ROS-analyse, samt retningslinjene for kommunens eiendomsskatteordning og innretningen for selvkosttjenestene.

Revisjonen vil intervju kommunale ledere som kan fortelle om hvilket kunnskapsgrunnlag de har om behovene, hvordan dette blir ivaretatt under oppgaveløsningen, og hvordan kostnadene for tjenester til fritidsinnbyggere blir håndtert.

⁵ Kommunal- og distriktsdepartementet (2022): Rettleiar om planlegging av fritidsbustader

3.5 Organisering, tid og ressurs

Oppdragsansvarlig revisor er Leidulf Skarbø, og prosjektmedarbeider Mette Sandvik. Ytterligere to medarbeidere vil delta i teamet som kvalitetssikrere. Tidsbruken har en øvre ramme på 275 timer. Frist for levering av endelig rapport til sekretær er satt til 15. oktober 2023.

Oppdal, 6. februar 2023

Leidulf Skarbø
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Direkte ☎ 918 96 030 eller ✉ lsk@revisjonmidtnorge.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

VEDLEGG 1: UAVHENGIGHETSERKLÆRING

	
Prosjekt nr:	Kommune:
FR 1241	Flatanger kommune
Vurdering av uavhengighet - revisors egenvurdering i forbindelse med forvaltningsrevisjonsprosjekt: Fritidsbeboere og kommunale tjenester	

Hovedreferanse: Kommuneloven § 24-4 Forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3 RS 200 --- Formål og generelle prinsipper for revisjon av regnskaper pkt. 4 RS 220 – Vilkår for revisjonsoppdrag pkt. 4, 12-13 RS 300 – Planlegging av revisjon av regnskaper pkt. 6 Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8

Ansettelsesforhold:	<i>Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn Revisjon Midt-Norge SA</i>
Medlem i styrende Organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som ovenfor nevnte kommune deltar i.</i>
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Nærstående	<i>Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til ovenfor nevnte kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.</i>
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p><i>Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</i></p> <p><i>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</i></p> <p><i>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i></p>
Tjenesten under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for ovenfor nevntekommune.</i>
Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.</i>

Oppdal, 23.01.2023

 Leidulf Skarbø
 oppdragsansvarlig revisor

MRevisjon

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Referatsaker mars 23

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Flatanger kommune

Møtedato

07.03.2023

Saknr

09/23

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 20/93 - 53

Forslag til vedtak

Referatene tas til orientering

Vedlegg

Personvern kan være en relevant begrunnelse for møtelukking

Tolkningsuttalelse om reviors deltakelse i kommunestyret og kontrollutvalget

Stemmenekt kan medføre straffansvar

Ny veileder for bruk av sosiale medier i kommunen

Vesentlige feil i saksutredningen kan gjøre vedtaket ugyldig

MORSmapper - bevaring og kassasjon - Veileder

Har ikke gyldig planvedtak før prosessen er avsluttet

Rapportering til kontrollutvalget i Flatanger kommune

Flatanger Timeforbruk Konsek 2022

Vedtak Kontrollutvalgets årsrapport 2022

Rapport om ufullstendig helse- og omsorgshjelp og kompetansebehov i sykehjem

Må ha hjemmel i kommunebudsjettet

Saksopplysninger

Det kan bli fremlagt ytterligere møter i møtet.

Vurdering

Referatene anbefales tatt til orientering

Personvern kan være en relevant begrunnelse for møtelukking

Kommunal Rapport 30.01.2023, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Har offentligheten krav på å få vite om en representant har gyldig forfall?

SPØRSMÅL: En representant i et politisk utvalg har hatt stort fravær fra utvalgsmøtene. Det har så blitt reist spørsmål om hvorvidt forfallet er gyldig eller ikke. Da ordfører skulle orientere om saken, ble møtet lukket etter bestemmelsene i [kommunelovens § 11–5](#) om hensynet til personvern. Har offentligheten krav på å få vite om en representant har gyldig forfall og hva som er grunnen til forfallet?

SVAR: Personvern kan klart nok være en relevant begrunnelse for slik lukking, typisk fordi forfall skyldes helseproblemer eller personlige private forhold som omsorgsansvar eller rusmiddelmisbruk. Oftest vil det da også være spørsmål om taushetsplikt, slik at kommunestyret har *plikt* til å lukke møtet, se [§ 11–5](#) andre avsnitt, andre setning.

Dette må kommunestyret ta stilling til ved eget vedtak før saken tas under behandling. Hvis tre kommunestyremedlemmer er uenige i denne vurderingen, kan de kreve at statsforvalteren prøver begrunnelsen ved lovlighetskontroll, og hvis særlig hensyn taler for det, kan statsforvalteren foreta slik overprøving av kommunestyrets vedtak av eget tiltak, se [kommuneloven § 27–1](#) hhv. første og andre avsnitt, og [§ 27–2](#) første avsnitt bokstav b.

Selve vedtaket – om man mener det forelå gyldig forfall – vil være offentlig, men hvis det inneholder elementer som avdekker taushetspliktbelagte forhold, skal disse sladdes i den offisielle versjon av møteboken.

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

NKRF – kontroll og revisjon i kommunene
v/ Rune Tokle

Deres ref

Vår ref

Dato

22/6961-2

20. januar 2022

Spørsmål om digital deltakelse for revisor i møter i kommunestyret og kontrollutvalget - kommuneloven § 24-3

Kommunal- og distriktsdepartementet viser til henvendelse 26. oktober 2022, hvor dere ber om en avklaring av om digital deltagelse for oppdragsansvarlig revisor i kommunestyrets møter vil oppfylle kravet om møteplikten i kommuneloven § 24-3 andre ledd. Dere ber også om en avklaring av om digital deltagelse for revisor i kontrollutvalgets møter vil kunne tolkes som at revisor er til stede i møtet og dermed har rett til å få sine uttalelser protokollert etter § 24-3 første ledd.

Departementets vurdering

Vi vil først redegjøre for adgangen til å kombinere fysiske møter og fjernmøter. Kommunal- og distriktsdepartementet vurderte dette i en tolkningsuttalelse 1. september 2020. Departementet uttalte:

Departementet legger til grunn at folkevalgte organer enten må holde fysisk møte eller fjernmøte. Det er ikke adgang til å kombinere de to møteformene.

(...)

Det er riktig at departementet har gitt uttrykk for at enkelte representanter kan delta digitalt, mens resten av organets medlemmer sitter fysisk samlet i et møtelokale. Når kommunen velger denne løsningen er det imidlertid ikke et alminnelig (fysisk) møte i kommunelovens forstand, men et fjernmøte etter lovens § 11-7.

Dette betyr at dersom noen deltakere skal delta digitalt i et møte i et folkevalgt organ, mens andre skal delta fysisk, er møtet å anse som et fjernmøte etter kommuneloven § 11-7, og bestemmelsens krav til fjernmøte må være oppfylt. Det innebærer for det første at kommunestyret må ha åpnet for fjernmøter i folkevalgte organer. Det er kommunestyret selv som beslutter om folkevalgte organer (inkludert kommunestyret og kontrollutvalget) skal ha

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kdd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kdd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Ida Bakke Husom
22 24 68 37

adgang til å holde møter som fjernmøte. For det andre må det folkevalgte organet ha innkalt til et fjernmøte. For det tredje må møtedeltakerne via tekniske hjelpemidler kunne se, høre og kommunisere med hverandre. Kravene som ellers gjelder for møter i folkevalgte organer, gjelder også for fjernmøter.

I uttalelsen nevnt over vurderte departementet også forholdet mellom fjernmøter etter § 11-7 og folkevalgtes møteplikt etter § 8-1:

Dersom kommunestyret ikke har åpnet for fjernmøte og det er innkalt til et alminnelig (fysisk) møte, vil møteplikten etter § 8-1 innebære at man må delta fysisk i møtet, så lenge det ikke foreligger en gyldig forfallsgrunn. Dersom det foreligger en gyldig forfallsgrunn, skal varamedlem innkalles til det alminnelige (fysiske) møtet. Det er altså i de tilfellene ikke adgang for faste enkeltrepresentanter til å delta digitalt i kommunestyrets alminnelige (fysiske) møte.

Uttalelsen omhandler møteplikten til medlemmene av et folkevalgt organ. Etter departementets vurdering må det samme gjelde for revisors møteplikt i kommunestyrets møter etter § 24-3 andre ledd.

Det innebærer at dersom kommunestyret ikke har åpnet for fjernmøte eller det er innkalt til et alminnelig (fysisk) kommunestyremøte, medfører møteplikten etter § 24-3 andre ledd at revisor må delta fysisk. Kommunestyret har imidlertid frihet til å bestemme at møter i folkevalgte organer i kommunen kan gjennomføres som fjernmøter. Da kan møteleder innkalle til fjernmøte fra gang til gang, slik at deltakerne kan delta digitalt.

Når det gjelder revisors møte- og talerett i kontrollutvalgets møter etter kommuneloven § 24-3 første ledd, er departementets vurdering at vedkommende vil ha rett til å delta digitalt i disse dersom det er innkalt til et fjernmøte og de andre kravene til fjernmøte i oppfylt.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Ida Bakke Husom
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Stemmenekt kan medføre straffansvar

Kommunal Rapport 23.01.2023, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Politikerne nektet å stemme over budsjettet, selv om de har plikt til å avgi stemme. Kan de straffes?

SPØRSMÅL: En partigruppe var så misfornøyd med budsjettforslaget at de nektet å stemme over det da kommunestyret hadde det oppe til behandling. De forlot også plassene sine under avstemmingen.

Folkevalgte har jo plikt til å stemme, men det står vel ikke noe i kommuneloven om hva som skjer hvis man nekter å delta i avstemmingen? Hvilke sanksjonsmuligheter har man overfor politikere som nekter å følge spillereglene?

Har kommunen et gyldig budsjettvedtak når disse representantene avsto fra å stemme?

SVAR: I siste avsnitt i [kommuneloven § 11–9](#) er det fastsatt at ved avstemning over forslag til årsbudsjett eller økonomiplan, skal det stemmes over forslaget som helhet. Og i motsetning til det som gjelder for andre typer saker, kan man ikke stemme imot alle fremsatte forslag. Man må stemme for ett av de forslagene som er fremsatt.

Hvis det ikke blir flertall for noen av de forslagene som først er fremsatt, må det foretas en ny – alternativ – avstemning der de folkevalgte må velge mellom de to forslagene som fikk flest stemmer ved første votering. Det er da ikke mulig å stemme mot begge disse.

Begrunnelsen for denne regelen er kommunen har en lovfestet plikt til å treffe slike vedtak, i og med at disse er nødvendig for at man kan drive virksomheten i det neste budsjettåret. Og for at et slikt vedtak skal gi mening som ramme og styringssignal for den kommunale virksomheten, må det stå et flertall bak dette.

Ved den avsluttende voteringen må alle medlemmer av kommunestyret stemme for ett av de to gjenstående forslagene, slik at bak det som til slutt blir vedtatt, står et flertall av disse.

Plikten til å delta i møtet og avgi stemme er fastslått i [kommuneloven § 8–1](#). Det er ingen spesielle straffebestemmelser om dette, men jeg vil mene at brudd på en slik lovfestet plikt vil kunne rammes av bestemmelsen i [straffeloven § 171](#) om straff for den som «grovt bryter sin tjenesteplikt». Denne bestemmelsen gjelder også – sies det i forarbeidene – unnlater.

Terskelen for å reise slik straffesak i en situasjon som denne, vil vel imidlertid være svært høy så lenge dette ikke får konkrete skadevirkninger for tjenesten, i praksis medfører det at man ikke får truffet et gyldig vedtak.

Dette vil bare skje hvis utmarsj eller unnlattelse av å avgi stemme medfører at kommunestyret ikke er vedtaksført etter § 11–9 første avsnitt, fordi mindre enn halvdel av kommunestyret deltar og avgir stemme. Så lenge dette kravet er oppfylt, er det tilstrekkelig at halvdel av de som akkurat da er til stede og avgir stemme, stemmer for et bestemt forslag til budsjett eller økonomiplan.

Ny veileder for bruk av sosiale medier i kommunen

KS 20.12.2022, les, eller last ned veilederen [her](#)

KS fagråd for informasjonssikkerhet og personvern har laget veiledningen for bruk av sosiale medier i kommuner. Veiledningen retter seg mot alle virksomheter i kommunene. Den gir innføring i regelverket som gjelder og hvilke vurderinger som må gjøres.

Offentlige myndigheters tilstedeværelse i sosiale medier er blitt aktualisert og problematisert av både Datatilsynet, Teknologirådet og Personvernkommisjonen det siste året. KS har i den forbindelse fått mange henvendelser fra kommuner som ønsker bistand til å ta forsvarlige valg knyttet til om de kan bruke sosiale medier, og eventuelt hvordan sosiale medier kan brukes på en måte som innebærer minst mulig risiko.

Kommuner må være aktsomme

KS Fagråd for personvern og informasjonssikkerhet har derfor laget en veileder for bruk av sosiale medier som er tilpasset kommuner.

-Når KS velger å gjøre dette, er det fordi vi mener at det er et visst handlingsrom når det gjelder bruk av sosiale medier innenfor rammene av regelverket. Samtidig understreker vi at det legges til grunn at risikoen for de registrertes rettigheter og friheter er høy ved bruken av mange sosiale medier. Dette betyr at kommuner må være aktsomme dersom de velger å være til stede på denne typen plattformer og sette av nødvendige ressurser til å følge opp bruken, sier Suhail Mushtaq, fagsjef for informasjonssikkerhet og personvern i KS.

Fraråder SoMe-bruk for enkelte områder

For visse tjenesteområder i kommunen fraråder KS bruk av sosiale medier. Dette gjelder bruk av sosiale medier på tjenesteområder hvor kommunens tilstedeværelse vil medføre en høy risiko for at det vil kommuniseres svært personlig informasjon om innbyggere. Eksempler på slike tjenesteområder er rusomsorg, barnevern osv. Sosiale medier bør bare vurderes for ren informasjonsvirksomhet, og ikke som et verktøy som kan minne om eller assosieres som «saksbehandling» eller meningsutveksling.

I store plattformer som Facebook, Tik Tok, Twitter med mer vil det kunne være vanskelig for kommunen til å inngå gjensidige avtaler, eller kunne kommunisere med leverandøren av sosiale media-plattformen. Som en tommelfingerregel kan man si at kommunen bør være svært påpasselig med å ta i bruk sosiale media hvis informasjon som skal kommuniseres ikke kan vurderes under kategorien ren informasjonsvirksomhet.

Når KS velger å gjøre dette, er det fordi vi mener at det er et visst handlingsrom når det gjelder bruk av sosiale medier innenfor rammene av regelverket sier Suhail Mushtaq, fagsjef for informasjonssikkerhet og personvern i KS

Hjelp til å gjøre vurderingene

I denne veilederen finner kommuner hjelp til å komme i gang med de vurderingene som må gjøres før sosiale medier tas i bruk og hva disse vurderingene består av.

-Veilederen angir flere relevante momenter som bør inngå i vurderingene, men den er ikke uttømmende. Hvert tilfelle må vurderes konkret, og kommunen må ta i betraktning alle forhold som er relevant og påvirker risikoen i det konkrete tilfellet. Veilederen kan brukes uavhengig av risikonivå, sier Suhail Mushtaq.

Når kommunen har lest denne veilederen, er målet at de enkelt skal kunne:

- lage en prosess for vurdering i egen virksomhet før sosiale medier tas i bruk
- ta stilling til personvernisiko ved bruk av sosiale medier
- identifisere risikoreduserende tiltak knyttet til bruk av sosiale medier
- ta i bruk av sosiale medier på en forsvarlig måte

Vesentlige feil i saksutredningen kan gjøre vedtaket ugyldig

Kommunal Rapport 09.01.2023, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Flere mener saken til kommunestyret var dårlig utredet, betyr det at vedtaket som ble fattet, kan være ugyldig?

SPØRSMÅL: Etter at en sak er behandlet og vedtak truffet i kommunestyret, viser det seg at ikke all relevant informasjon ble forelagt kommunestyret. Flere medlemmer mener at saken ville fått et annet utfall om disse opplysningene var kjent da vedtak ble truffet.

1. Er det lovverk som sier at vedtaket kjennes ugyldig og må igjen tas opp igjen, når det er utelatt viktig/avgjørende informasjon i en sak?
2. Er det eventuelt frister på dette ut fra når vedtaket ble fattet?

SVAR: I forvaltningsloven § 17 er det en regel om at «Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes». Denne bestemmelsen står her i et kapittel om såkalte «enkeltvedtak», det vil si avgjørelser som fastsetter eller fastslår rettigheter eller plikter for enkeltpersoner, men er uttrykk for et generelt krav til alle typer forvaltningsavgjørelser: De skal være basert på et mest mulig korrekt og fullstendig sett opplysninger og faglige vurderinger.

Hva som er godt nok – «mulig» – i den aktuelle sammenheng, vil det i første hånd være opp til forvaltningsorganet å ta stilling til, men viser det seg i ettertid at det er vesentlige feil eller mangler i grunnlaget for en avgjørelse, vil det kunne medføre at denne må anses som ugyldig, med den konsekvens at saken må behandles på nytt og nytt vedtak treffes.

Hvis et vedtak er truffet av et kommunalt organ, kan etter kommuneloven § 27–1 tre eller flere medlemmer av kommunestyret kreve at «departementet» – i praksis Statsforvalteren – kontrollerer om vedtaket er lovlig. Ved slik kontroll må Statsforvalteren ta stilling til blant annet (§ 27–3 første avsnitt) om vedtaket «har blitt til på lovlig måte». I dette inngår en vurdering av om det er basert på et korrekt og tilstrekkelig fullstendig sett premisser.

Hvis det er påvist slike feil, skal Statsforvalteren ta stilling til om dette medfører at vedtaket er ugyldig, og i så fall oppheve det. Vedtaket vil bare kunne være ugyldig hvis det er grunn til å regne med at denne feilen *kan* ha hatt betydning for hva som ble vedtatt.

I tillegg kan det også tenkes at hensynet til noen som vedtaket er til gunst for, vil tilsi at vedtaket blir stående selv det var ulovlig på grunn av en slik svikt, typisk hvis det er inngått en avtale i tillit til dette eller parten på annet grunnlag har innrettet seg i tillit til vedtaket. Krav om lovlighetsprøving må settes fram innen tre uker fra vedtaket ble truffet. Uavhengig av denne fristen, og selv om det ikke er satt fram krav om slik kontroll, kan Statsforvalteren på eget initiativ kontrollere om vedtaket var lovlig – og i så fall ta stilling til om det er ugyldig.

Krav om lovlighetskontroll eller beslutning av Statsforvalteren om å iverksette dette medfører ikke i seg selv at iverksettingen av vedtaket må utsettes. Det skjer bare hvis kommunen selv eller Statsforvalteren treffer særlig vedtak om slik utsettelse. Hvis så ikke skjer, gjelder vedtaket som gyldig inntil det eventuelt må bli opphevd.

MORS-MAPPER BEVARING OG KASSASJON

Veileder

Versjon	1.0
Dato	16.01.2023
Revidert	

1 Innhold

Veileder	1
1. Innledning.....	3
2. Hva omfattes av bevaringsbestemmelsene?	3
3. Et regelverk for en kompleks sektor.....	3
4. Merbevaring	3
5. Taushetsplikt og innsyn	4
6. Oppbevaringstid for kassabelt materiale	4
7. Hvilke pasient- og journalopplysninger skal bevares?	4
8. MORS-mapper	4
8.1 MORS-mapper hos kommunen.....	4
8.2 MORS-mapper som er i papirdepot hos IKA Trøndelag	5
8.3 Fremtidig deponering av MORS-mapper hos IKA Trøndelag	5
8.4 Digital deponering	5
9. Henvisninger	6

1. Innledning

Riksarkivarens forskrift (RAF) [§7-29](#), som inneholder bevaringsregler for pasient- og journalopplysninger i kommunale og fylkeskommunale helse- og omsorgstjenester ble oppdatert 1.1.2020. Mens forskriften tidligere påla kommuner og fylkeskommuner å bevare alle pasientopplysninger, legger de nye reglene til rette for at et utvalg av opplysninger skal bevares for all tid. Endringen innebærer også nye regler som angir minimum oppbevaringstid for pasientopplysninger som ikke skal bevares.

Forskriftsendringen gjør at kommuner og fylkeskommuner nå kan beskrive og rydde arkivene. Kommunene og fylkeskommunene kan inkludere de mange arkivseriene med pasientopplysninger i sine bevarings- og kassasjonsplaner. Siden 1. januar 2020 har det vært mulig å kassere pasient – og journalopplysninger fra noen av de kommunale tjenestene. Kassabelt materiale kan destrueres, og det kan fastsettes oppbevaringstid for materiale som skal oppbevares i et visst tidsrom.

I forskriften er det vedtatt full bevaring fra noen tjenester og full kassasjon fra andre tjenester, med spesifiserte oppbevaringsfrister for kassabelt materiale.

2. Hva omfattes av bevaringsbestemmelsene?

Pasient- og journalopplysninger er i §7-29 (1) b definert slik: "Med pasient- og journalopplysninger menes all individbasert dokumentasjon som skapes av kommunale og fylkeskommunale tjenester som yter helsehjelp, og som reguleres av bestemmelsene her." Definisjonen er med vilje formulert vidt, og er videreført fra tidligere forskrift. Dette omfatter dokumentasjon på saksbehandling som gjelder tildeling av rettighetsbaserte tjenester til den enkelte, administrasjon av tjenestene/helsehjelpen, samt det som må defineres som den medisinske journalen til den enkelte.

3. Et regelverk for en kompleks sektor

Det vil likevel skape utfordringer med ett overordnet regelverk for en kompleks sektor, som er kjennetegnet av stor variasjon i organisering og arkivdanning. Når det gjelder journaler fra helsestasjons- og tannhelsetjenestene antar Arkivverket at bevaringspåbudet ikke vil skape store utfordringer. Dette kan stille seg noe annerledes med opplysninger fra rusomsorg og psykososiale tjenester. Opplysningene forekommer i både digitale journalsystemer, papirbaserte journal- og registersystemer, og i noen grad i generelle sak-/arkivsystemer. En person kan ha flere journaler i kommunen, og mange journalsystemer har multiproveniens¹.

4. Merbevaring

Det er uansett viktig å understreke at bestemmelsene i riksarkivarens forskrift er minimumsbestemmelser, og skal sikre at visse typer bevaringsverdig arkivmateriale for forskningsformål ikke kasseres. Det er anledning for kommunene til å bevare mer arkivmateriale hvis det er hensiktsmessig, og hvis det utføres tiltak for oppbevaring og sikring jfr. riksarkivarens forskrift §7.23. Kommunene må da veie hvilke hensyn som veier tyngst i forhold til fremtidig forvaltning og nytte av arkivmaterialet.

¹ Multiproveniens er situasjoner der flere arkivskapere danner arkiv i fellesskap. Arkivet har blandet opphav.

5. Taushetsplikt og innsyn

Det er forskjellige oppfatninger når det gjelder hvilket regelverk som gjelder for pasientopplysninger. Særlov har forrang foran generell lov, og det er derfor reglene om taushetsplikt i helsepersonelloven og annen helselovgivning som gjelder foran forvaltningsloven og offentlighetsloven. I helselovgivningen eksisterer ikke regler om bortfall av taushetsplikt for helseopplysninger i behandlingsrettede registre, og taushetsplikten er dermed evigvarende.

Unntakene i helsepersonelloven § 23 punkt 2 eller § 24 første ledd har svært begrenset rekkevidde. Vi viser til Helsedirektoratets kommentarer til lovene på deres nettsider² for utfyllende informasjon. Det betyr at slike helseopplysninger ikke kan utleveres etter offentleglovas regler, hvis de ikke er anonymiserte.

6. Oppbevaringstid for kassabelt materiale

Det offentlige har et særskilt ansvar for forvaltning av sin dokumentasjon, blant annet å sikre at sletting ikke skjer for tidlig, og at alle borgere sikres like muligheter for tilgang. Forskriften fastsetter felles slettebestemmelser for pasient- og journalopplysninger.

Forskriften angir to alternativer i [§7-29 \(1\) b](#)): kassasjon skal ikke skje før minimum 20 år etter død som en generell regel, eventuelt 120 år etter fødsel som en unntaksregel.³

Oppbevaring i minimum 20 år etter død bør være tilstrekkelig for å ivareta kommunens ansvar for å ha dokumentasjon tilgjengelig for internkontroll/revisjon og kvalitetssikring samt eventuelt innsyn fra andre forvaltningsorganer. Oppbevaring i minimum 20 år etter død vil sikre pårørendes og etterlattes rett til innsyn gjennom oppbevaring av all dokumentasjon på like premisser. Det samsvarer også med gjeldende absolutt frist for foreldelse av erstatningssaker ført av pårørende/etterlatte, jf.

[Foreldelsesloven § 9](#).

7. Hvilke pasient- og journalopplysninger skal bevares?

- Pasient- og journalopplysninger fra helsestasjonstjenester, skolehelsetjenesten og tannhelsetjenesten (jfr. RAF §7-29. 2h) skal bevares.
- Pasient- og journalopplysninger fra tjenester innen rusomsorg og psykososial omsorg (jfr. RAF §7-29.5d) skal bevares.

8. MORS-mapper

8.1 MORS-mapper hos kommunen

Kommunen er ikke pålagt å kassere MORS-mapper, men det er nå gitt en mulighet til det. Altså at materiale i MORS-mappene som **ikke** er pasient- og journalopplysninger fra helsestasjonstjenester, skolehelsetjenesten, tannhelsetjenesten, rusomsorg og psykososiale omsorg kan kasseres når det har

² [Lenke til Helsedirektoratets nettside](#)

³ Ukjent fødsels- og dødstidspunkt: Hvis også fødselsåret skulle være ukjent, kan opplysningene slettes hvis det ikke er ført noe inn i journalen i løpet av de siste 60 år, eller når særlige forhold tilsier svært høy sannsynlighet for at pasienten har vært død i minst 20 år.

gått 20 år etter pasientens død. Pasient- og journalopplysningene skal ha en oppbevaringstid på 20 år etter pasientens død før eventuell kassasjon kan skje.

Dersom MORS-mapper **ikke** inneholder pasient- og journalopplysninger fra helsestasjonstjenester, skolehelsetjenesten, tannhelsetjenesten, rusomsorg og psykososiale omsorg kan de i sin helhet kasseres når oppbevaringstiden på 20 år er passert.

8.2 MORS-mapper som er i papirdepot hos IKA Trøndelag

Mange kommuner har allerede deponert MORS-mapper hos IKA Trøndelag. Hvis det er ønskelig å kassere disse, enten hele serier, eller plukkassasjon inngås avtale med IKA om et av følgende alternativer:

- IKA Trøndelag kan kassere tidligere deponert serier av MORS-mapper i sin helhet etter kassasjonsvedtak fra kommunen. Medgått arbeidstid og utgifter faktureres kommunen.
- IKA Trøndelag kan foreta plukkassasjon i tidligere deponerte serier av MORS-mapper på grunnlag av kommunens bevarings- og kassasjonsplan (BK-plan). Medgått arbeidstid og faktureres kommunen.

8.3 Fremtidig deponering av MORS-mapper hos IKA Trøndelag

Fra 2024 må kommunene vurdere MORS-mappene for kassasjon før de deponeres hos IKA Trøndelag. MORS-mappene som deponeres f.o.m. 1.1.2024 skal enten bevares i sin helhet eller leveres med en kassasjonsfrist. Arkiv for evig bevaring og arkiv med kassasjonsfrist må skilles før deponering. Kassasjonsvedtaket må gjøres før MORS-mappene deponeres.

8.4 Digital deponering

For digitalt materiale som inneholder MORS-mapper gjelder det at vi pr. 2023 ikke har verktøy for å kassere deler av en deponering automatisk. Dette materiale deponeres til digitalt depot som en SIARD-deponering⁴. I praksis er dette en uordnet digital kopi av opprinnelig base.

En kassasjon av enkelte klienter krever at materialet ordnes etter klient, slik at man da kan kassere utvalgte klienter. Dette er en oppgave som pr. 2023 må gjøres manuelt, og vil medføre en stor kostnad for den enkelt kommune (arkivskaper).

Vi anbefaler at digitalt materiale som inneholder MORS-mapper blir liggende slik de ble mottatt av digitalt depot. Vi anbefaler videre at en kassasjon vurderes den dagen materialet ordnes for gjenbruk og innsyn, men ikke tidligere enn dette.

Det er viktig å merke seg at IKA Trøndelag pr. 2023 ikke har mulighet for å kassere hele deponeringer når disse først er sjekket inn i sikringslageret v/KDRS. Sikringslageret er utformet slik at man kan sette materialet til utgått, men en ren sletting er teknisk sett ikke mulig. Dette kan endre seg dersom IKA Trøndelag bytter leverandør av sikringslager.

⁴ Se mer utfyllende i veileder for ["Deponering av pleie- og omsorgssystemer"](#)

9. Henvisninger

Riksarkivarens forskrift/Bevaring og kassasjonsforskriften [§7-29](#)

[Veileder for bevaring og kassasjon](#) hos kommuner og fylkeskommune

Arkiverket: [En utdyping av de nye bestemmelsene](#)

Helsedirektoratet: [Helsepersonelloven](#)

Har ikke gyldig planvedtak før prosessen er avsluttet

Kommunal Rapport 13.02.2023, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan kommunen gi byggetillatelse mens departementet behandler innsigelse på arealplanen hvor det er søkt om bygging?

SPØRSMÅL: Hvordan skal kommunen behandle byggesaker der tiltaket er omfattet av en plan som det er en uløst innsigelse til? Er det byggeforbud inntil departementet har behandlet innsigelsen og det foreligger en endelig (rettskraftig) vedtatt plan?

SVAR: Plan- og bygningsloven § 5-4 gir regler om rett til å fremme innsigelser mot forslag til arealdelen i kommuneplanen og forslag til reguleringsplan. Her er det bestemmelser om hvem som kan fremme slike – statlig og regionalt organ og Sametinget – og hva som kan være grunnlag for innsigelsen, i første rekke at forslaget er i strid med bestemmelser i loven, forskrift, statlig planretningslinje, statlig eller regional planbestemmelse, eller overordnet plan.

Hvis ikke kommunen tar hensyn til innsigelsen, skal det foretas mekling med den som har reist innsigelsen. Hvis det ikke fører fram, sendes saken med innstilling fra den oppnevnte meklerin til departementet til avgjørelse.

Det må bety at det ikke foreligger noe gyldig planvedtak før denne prosessen er avsluttet, og at det verken kan gis tillatelse eller nedlegges forbud med hjemmel i det nye planforslaget før behandlingen av innsigelsene er avsluttet og endelig vedtak er truffet.

Rapportering om timeleveransen til kontrollutvalget - 2022

Dette notatet er en orientering til kontrollutvalget om timeleveransen i 2022, og om hva leveransen skal inneholde.

Timebudsjett og -regnskap

Konsek Trøndelag har årlige timebudsjett for timeleveransen til hvert av kontrollutvalgene. Timebudsjettet er et anslag for hvor mange timer vi regner med å levere i et normalt driftsår. Selskapets medarbeidere fører regnskap for hva de bruker arbeidstiden til, dermed er det mulig å holde oversikt over timeleveransen for det enkelte kontrollutvalg. For 2022 ser regnskapet slik ut:

Timebudsjett og leveranse i 2022:

Ar	Timebudsjett	Timeregnskap	Avvik i timer	Avvik i prosent
2022	160 timer	194 timer	+34 timer	+21 %

Hvorfor er det avvik mellom timebudsjett og -leveranse?

Avvik mellom de budsjetterte timene og den faktiske timeleveransen kan ha mange forklaringer. Timebudsjettet er et anslag for tidsbruken ved ordinær drift. Noen år behandler kontrollutvalget saker som krever at sekretariatet bruker ekstra ressurser, dermed blir leveransen større enn forventet. Hvis utvalget har en erfaren sekretær, så kan det forklare at vi bruker færre timer enn budsjettert, mens nyansatte som regel bruker flere timer enn budsjettert. Kontrollutvalgets aktivitetsnivå spiller også inn på ressursbruken. Høyt aktivitetsnivået krever større innsats fra sekretariatet, mens lavt aktivitetsnivå reduserer vår tidsbruk. Aktivitetsnivået kan variere fra år til år og mellom valgperiodene.

Konsekvenser ved avvik fra budsjett

I leveranseavtalen mellom kommunen og Konsek Trøndelag er det et uttalt mål at timebudsjett og -leveranse skal være tilnærmet like over en fireårsperiode. Ifølge avtalen skal ikke Konsek Trøndelag kreve ekstra honorar hvis leveransen overstiger budsjettet ett år. Vi skal heller ikke redusere kommunens honorar ved for lav leveranse. Hvis avviket varer over et lengre tidsrom, kan det være aktuelt å gjøre justeringer, slik at det blir samsvar mellom budsjett og leveranse.

Leveranseavtalen gir fleksibilitet og forutsigbarhet

Leveranseavtalen sikrer at kontrollutvalget får levert tjenestene det har behov for, selv om behovet noen år er vesentlig høyere enn timebudsjettet. Avtalen gir også Konsek Trøndelag forutsigbare rammer. Som offentlig arbeidsgiver med kun faste ansatte, er selskapet nødt til å ha forutsigbar økonomi, selv i år der etterspørselen etter våre tjenester er lavere eller høyere enn forventet. Selv om noen kommuner får lavere leveranse et år, vil andre få høyere leveranse. Som regel leverer selskapets

medarbeidere flere timer enn det samlede timebudsjettet. 2022 var et unntak i så måte, da vi hadde høyere sykefravær enn vanlig.

Hva kan kontrollutvalgene forvente av oss?

Vi er kontrollutvalgenes administrasjon og utfører alle arbeidsoppgaver som er nødvendig for at utvalgene skal fungere: Vi gjør alt administrativt arbeid i forbindelse med møteplanlegging og møteavvikling. Vi utreder sakene som skal behandles i kontrollutvalget, gir råd om hvordan de skal håndteres og følger opp utvalgets vedtak. Vi driver folkevalgtopplæring og koordinerer kontrollutvalgets arbeid med de statlige tilsynene.

Medarbeiderne i Konsek Trøndelag har bred kompetanse, blant annet innenfor økonomi og administrasjon, jus og samfunnsvitenskap. Vi har oversikt over lov- og regelverk som er viktig for kontrollutvalgene. Selskapet har dessuten to jurister som bistår i saker som krever juridisk kompetanse. Hver medarbeider skal være oppdatert på viktige politiske saker i kommunen, på kommunale planer og retningslinjer og følge kommunen i lokale medier. I sum mener vi at dette gir kontrollutvalgene et godt tjenestetilbud.

Vi orienterer om timeleveransen årlig.

Med hilsen
Konsek Trøndelag IKS

Torbjørn Berglann
daglig leder

Dette brevet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Kopi til:
Einar Sandlund

Flatanger kommune
Rådmann

Konsek IKS

Att.Einar Sandlund

Melding om vedtak

Vår ref:
2023/57-4

Deres ref

Saksbehandler
Rune Strøm

Dato
29.01.2023

Vedtak Kontrollutvalgets årsrapport 2022

Vedlagt følger utskrift av saksdokument med vedtak i ovennevnte sak, vedtatt i Flatanger kommunestyre 256.01.2023.

PS 13/2023 Kontrollutvalgets årsrapport 2022

Kommunestyres behandling i møte den 26.01.2023

Behandling:

Ingen andre forslag til vedtak ble fremmet.

Kontrollutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2022 til orientering.

Vår ref. 2023/57-4 bes oppgitt ved henvendelse

Med hilsen

Rune Strøm
Rådmann

Postadresse
Lauvsneshaugen 25
7770 FLATANGER
E-post:
postmottak@flatanger.kommune.no

Besøksadresse
Lauvsneshaugen 25

Telefon
74221100
Telefaks

Kontonr
Bank: 44090700089
Skatt:
Org.nr

Rapport om ufullstendig helse- og omsorgshjelp og kompetansebehov i sykehjem

Rapporten er skrevet på oppdrag fra Helsedirektoratet og omhandler ufullstendig helse- og omsorgshjelp og kompetansebehov i norske sykehjem. Rapporten er basert på et forskningsprosjekt som er gjennomført av Senter for omsorgsforskning (SOF) i perioden september 2021 til desember 2022.

Tidligere forskning viser at ufullstendig helse- og omsorgshjelp er vanlig i helse- og omsorgstjenestene i kommuner. Misforhold mellom bemanning og hjelpebehov/pleietyngde, samt kompetanseutfordringer i tjenestene, kan være medvirkende årsaker til at helse- og omsorgshjelpen blir ufullstendig. Det har vært påpekt behov for flere studier om ufullstendig helse- og omsorgshjelp i sykehjem, og ledelsens perspektiv er trukket frem som et av hullene i forskningen på området.

Følgende fire problemstillinger har vært styrende for arbeidet med denne rapporten:

1. Hvilken forekomst og typer av ufullstendig helse- og omsorgshjelp finnes i norske sykehjem?
2. Hvilke sammenhenger kan identifiseres mellom ufullstendig helse- og omsorgshjelp i sykehjem og karakteristika ved ansatte?
3. Hvilke sammenhenger kan identifiseres mellom ufullstendig helse- og omsorgshjelp i sykehjem og personalressurser, karakteristika og organisasjonsmessige forhold ved kommunene, sykehjemmene og dets beboere?
4. Hvordan håndterer ledere i sykehjem balansen mellom pasientbehov, kompetanse og kapasitet?

[Les rapporten her](#)

Må ha hjemmel i kommunebudsjettet

Kommunal Rapport 20.02.2023 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Dersom en ordfører har ansatt en politisk rådgiver, skal denne da betales av gruppetilskuddet?

SPØRSMÅL: I den nye kommuneloven er det presisert at det kan opprettes «politiske stillinger» i en parlamentarisk modell. Det er presisert at dette forutsetter dekning i budsjett osv.

Det er flere kommuner som styres av formannskapsmodellen som også har ansatt rådgivere for ordfører.

Dersom en ordfører har (en eller flere) politiske rådgivere, skal disse da betales av gruppetilskuddet, eller kan kommunestyret «lage» stillingshjemler til ordføreren slik at han eller hun kan ansette selv?

Hvordan er det da med tanke på om disse kan sitte i kommunestyret, vil de, som etter [kommunelovens paragraf 10-6](#), være inhabile i å sitte i kommunestyret, eller gjør deres (antatte) lojalitet til ordføreren at de kan bli inhabile i spørsmål som berører ordføreren? For eksempel om ordføreren er inhabil i en sak, vil da også rådgivere som sitter i kommunestyret også være det?

SVAR: Bestemmelsen i [§ 10-6](#) om *politiske stillinger knyttet til byråd eller fylkesråd* var ny i kommuneloven 2018. Den er ment som en parallell til bestemmelsen i [Grunnloven § 14](#) om statssekretærer. Det er tale om stillinger «som er knyttet til rådet eller medlemmer av rådet», altså om tilsettingsforhold der den tilsatte har oppgaver knyttet til rådet eller rådsmedlemmets ledelse av den kommunale eller fylkeskommunale administrasjon, jf. [kommunelovens § 10-2](#) første setning.

På samme måte som statssekretærene, kan en slik «kommunerådssekretær» tildeles kompetanse der hen handler på vegne av det rådsmedlem hen er knyttet til, og å hjelpe rådsmedlemmer med gjøremål utenfor rådet.

Det er med andre ord tale om en politisk oppnevnt administrativ mellomlederstilling.

Vi har ingen tilsvarende bestemmelse om *politiske rådgivere for ordfører*, men i noen kommuner organisert etter formannskapsmodellen ser vi at det er etablert stillinger som «politisk rådgiver» eller lignende for ordfører. Dette er da et forhold som ikke kommer inn under ordninger som måtte være etablert med «gruppestøtte» til partier som er representert i kommunestyret eller fylkestinget.

Samtidig er det tale om rent *politiske* rådgiverstillinger, uten noen form for tilknytning til eller lederansvar overfor administrasjonen, med ordfører selv som tilsettingsmyndighet. Det må selvsagt være hjemmel i kommunebudsjettet for å opprette en slik særlig rådgiverstilling, enten direkte eller ved fullmakt til ordfører.

En slik rådgiverstilling er knyttet til ordførerens utøving av sine oppgaver med ansvar for fremdrift i politiske prosesser i folkevalgte organer, politisk kontakt med andre forvaltningsnivåer og samarbeidspartnere, samt utadrettet representasjon. Tilsettingen er antakelig uten vanlig stillingsvern etter arbeidsmiljøloven.

Rådgiverstillinger for ordfører inngår heller ikke i «formannskapssekretariat», «kommunestyresekretariat» eller lignende, som vi finner i de fleste kommuner og

fylkeskommuner. Disse sekretariatene er rent faglige administrative organer som skal bistå ordføreren med råd om den formelle organiseringen av møter i kommunestyret eller fylkestinget. Verken ordfører eller ordførers rådgivere har noen styrings- eller instruksjonsmyndighet overfor slike sekretariater, og politiske rådgivere har ingen rolle her, annet enn som oppdragsgivere eller samtalepartnere på vegne av ordføreren.

I motsetning til det som gjelder for politiske stillinger knyttet til byråd eller fylkesråd, er det ingen regel om *utelukkelse fra verv* som folkevalgt for politiske rådgivere for ordføreren. Verv som rådgiver for ordfører vil heller ikke i seg selv medføre *inhabilitet* ved behandling av saker i kommunestyret, fylkestinget eller annet folkevalgt organ. Det er ikke et «særegent forhold» etter [forvaltningsloven § 6](#) andre avsnitt at en folkevalgt har vært involvert i politiske prosesser forut for behandlingen av en sak i et folkevalgt organ.

Opgaven som rådgiver for ordføreren kan heller ikke ses som «å forberede eller treffe vedtak i en sak som ansatt i kommunen eller fylkeskommunen» etter [kommuneloven § 11–10](#) andre avsnitt. Denne regelen tar sikte på tilsatte i administrasjonen, ikke i det politiske styringsapparatet.

Heller ikke regelen i forvaltningsloven § 6 tredje avsnitt om inhabilitet for «direkte *underordnet tjenestemann* i samme forvaltningsorgan» vil normalt slå inn. Ordfører vil selvsagt ikke bli inhabil ved senere saksbehandling fordi om hen har tatt standpunkt til og kanskje aktivt arbeidet for et bestemt vedtak tidligere, og dermed kan heller ikke en underordnet rådgiver bli det av den grunn.

Hvis derimot ordfører blir inhabil etter forvaltningsloven § 6 første og andre avsnitt på grunn av sin egen *personlige tilknytning* til saken eller part i saken, vil nok rådgiveren også bli det, men da bare på grunn av det nære personlige og arbeidsmessige forholdet det normalt vil være mellom en ordfører og en slik rådgiver.

Godkjenning av protokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Flatanger kommune

Møtedato

07.03.2023

Saknr

10/23

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/130 - 2

Forslag til vedtak

Protokollen godkjennes

Saksopplysninger

Protokollen gjennomgås i møtet

Vurdering

Protokollen godkjennes